omerol sen 10 myngo.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 18 (2657) 1939 onoi JANVAARЬ 22 SYBBUOTO

15-daxi zilee garna ULAAN-YDE goorod BMASSR

...ei otçood tabilgiiji bolьşeviigşelen xytelberilexe

...riaad-Mongoloi kolxoozno ...aşad bolbol ynder hain ur... xuriaaxiin tylee, malazalii...m byri xygzyylxiin ba te... produktiivnostiii i deeşe...iin tylee temeselde 1938 niuurta gaixamşag amzal...diiji tuilahan baina.

...olon kolxoozuud xadaa ...xniiçeske xemzee jabuul...dai byxii koompleksiiji, ty...oveed teexnikiiji xereglen, ...r byriiin 20 ceentner ta...urlaagaa. Myn socialiis ...alaişji talaar ton ynder ...aatelьnuud tuilagdahan ... Zişeelxede, Tarbagatain ...ai, „Maartiin 8" kolxooz ... yngeregşe zilde 866 gek...riaalan deerehee dunda ...eer gektaar byriiin 18,6 ...er oroohoto tariaa xuriaa...a zarim kylьtyyrenyydhee ...e) 1 ceentner xyrter xu...a. Zakaaminai aimagai, ...nai neremzete kolxoozoi ...i tovaarna feerme mori ...lingee plaaniiji 108 pro... dyyrgee. Selengiin aima...eelьmanei neremzete kol... hy tovaarna plemennoi ... bolbol fyraazna ynieen ...e 11 hariin torşo soo 1743 ... haahan baina.

...entei xamta kolxoozuudai ...duud xadaa yngeregşe ...deixihee zişeegyi jixeer ...ba. Eneen deerehee 1938 ...oxood xubaari bolbol or...cloonno-azaxiin ba poli... talaaraa kolxoozuudai ...aa urgaxa jabadalda ugaa ...lxaşanartai baina.

...ş, xydee niutaguudhaa ... signaalnuudhaa medexe...n kolxoozuudta xydee ... arteeliiin staalinska us... bydyyligeer ebdexe ...d yzegdene. Uşaranь, ...n aimagai Dogoniin so... „Ulaan Tujaa" kolxooz...3 onoi niuurta negeşji ... reviize xegdeegyi ba ...dstviin xeregyyd busai... baina geze tus kolxoozoi ...leen medeesene. Zediin ...i, Derestein somonoi, ...iizm" kolxooz bolbol ... miangan buxal tariaagaa ...gyi, myn byxeli zilei tor... reviize xegdeegyi bai...

... ondo Xoriiin aimagai, ...ei neremzete ba Zagarain ... „Internacionaal" kol...d, Tynxenei aimagai ...olxoozuud xadaa myn...xoodiiji oroidooşji xu...gyi hen. Ene jyyn dee... bolhon baigaab gexede, ...olxoozuud bolbol xydel...liiji xylehelze, ton jixe ...yrihen baigaa. Myn, ...şe 1938 onoi doxood ...da tiimenyyd faaktnuud ...doxoor baina gebel, Za... aimagai, Staalinai ne... kolxoozoi pravleeni ... byxii myngen doxoo... 10 proceentiiji xylehenei ...erişedte tylehen; baha ...Ydiin Priigoroono raioo... „Traaktor" kolxoozoi y...egşed bolbol zileigee ...nei smeetiiji jixeer xaza...han baina. Tus aima...limenyyd faaktnuud olon ...ne. Ede byxii boloşogyi ...nuudiiji aimagainь ga...alangai tahag ba terenei xyteiberilegşed bolbol hain medeze baibaş, edeniiji zailuulxiin tula jamarşji xemzeenyydiiji abaagyi.

BMASSR-ei Sovnarkoomoi ba BK(b) P-iin Obkoomoi 1938 onoi dekaabriiin 15 nai togtooloi johoor, kolxoozuud doxooduudai xubaarida beledxeliiji, todorxoilon xelexede, gyrende tariaa tuşaalga, yrehe xaalga, straxovoi ba tezeelei foondonuudiiji baiguulga, inventarizaaca jabuulga, byxii debitoorsko yrenyydei usadxalgiiji 1938 onoi dekaabriiin 30 xyrter dyyrgexe ba zilei otçood tabilgiiji janvaariiin 20-do dyyrgexe ujalgatai baigaa. Tiigeed, zilei doxood xubaariiin dyyrgegdexehee baitagai, doxood xubaarida beledxeleişji xydelmeri xadaa olon kolxoozuu ta myneo boltor dyyrgegdeegyi baina.

Doxood xubaalgiiji zybeer ynge gelgehee kolxoozniguudai aktiivnostь urgaxa, doxoodiiji zybeer xubaalga bolbol ynen sexe kolxoozniguudiiji urmaşuulalga myn. Ene uşarhaa doxood xubaariiin udxaşanar ugaa jixe baina. Gazartariaalangai oorganuud, partiiina ba soveed organizaacanuud, tedenei xytelberilegşed bolbol kolxoozuudta doxood xubaariiji ba zilei otçood tabilgiiji bolьşeviig johoor xytelberilexe johotoi.

Xydee azaxiin arteeliiin staalinska ustaavai 5-daxi pyynktiin yndeheer, azalaa erximeer tabihanaigaa rezylьtaadta xydelmeriiingee plaaniiji ylyybşelen dyyrgehen, manai produktiivnostiiiji deeşelyylhen malazalai brigaadiin ba ynder urgasa xuriaahan brigaadiin brigadiiriiji ba kolxoozniguudiiji urmaşuulxiin tula, tere brigaadiin kolxoozniguudai azalia ydernyydiiji olohon byxii azalta ydernyydeinь 10 proceent xyrter nemeze tooloxo ba brigadiirnuudta, feermiin erxilegşenerte —20 proceent xyrter ylyy tooloxo xeregtei. Teed, ustaavai ene pyynkte xadaa olon kolxoozuudta dyyrgegdenegyi. Zişeelxede, Ulaan Ydiin Priigorodno raioonoi, Ivolgiin somonoi, Staalinai neremzete kolxoozoi xojor brigaada xadaa adali bişe urgasa xuriaagaa. Tiigebeş haanь kolxoozoi pravleeni bolbol eneeniiji eliryylxe xydelmeri oroidooşji jabuulnagyi

Gazartariaalangai oorganuud ba partiiina-soveed organizaacanuud bolbol arteeliiin ustaaviiji xazagairuulxa jabadalnuudtai erid temesexe ba kolxoozno zeeriiiji yrigşediiji SSSR-ei Sovnarkoomoi ba BK (b) P-iin CK-ei 1938 onoi apreeliiin 19-ei togtooloi johoor, xatuugaar xeheexe ujalgatai.

Doxood xubaariiji zybeer yngergelge—ton xariuusalgatai ba xyndetei xereg myn. Kolxoozuudai revizioonno komiissanuud xadaa kolxoozuudta obsçeestvenne kontroolitin oorgan bolxo tuladaa, kolxooznigudai negeşji azalta ydernyydiiji geexegyin tylee, doxood xubaariiiji ba zilei otçood tabilgiiji bolьşeviigşelen yngergexiin tylee temesexe ujalgatai.

Ordenonoosno zavoodoi jybilei

M.I. Kaliininai yge xelelge

...vaariiin 17-do Sojuu... Balşanai Koloonno ...soo M. I. Kaliininai ...ete №8 zavoodoi 20 ...aşaramduulhan tajarai ... bolbo.

...eine veeçerte SSSR-...rxoovno Soveedei ...iymei tyryylegşe M. I. ..., aviacioonno promiiş ...iin Aradai Komi... M. M. Kaganooviç, ...zyylelgiin Aradai Ko... nyxer Vannikov, ...ba CK(b)P-iin MGK ...aarь Çerbakoov, BK ... MK-ei sekretaarь Çernoyysov, xojordoxi raangiin komandaarm nyxer Kyliik.

Suglaanda xabaadagşad nyxer Kaliininai tribyyn deere garxada, xaluunaar ugtaba. Nyxer Kaliinin zavoodoi kollektiviiji 20 zilei jybileiin ydertie tedenei abhan deede nagraadaar xaluunaar amarşalba.

Suglaanda xabaadagşad nyxed Staalinda, Voroşiilovto, Kaliininda jixe bajartaigaar amarşalga abba.

(TASS).

1905 onoi janvaariiin 9 (22)

1901 ondo suuta „oobyxovske oboroonoto" (tere yjede Peterbyyrgske Oobyxovske zavoodoi proletaarinar caarska politce ei ba seregyydtei baildahan jym) daşaraa dula, V. I. Leenin bolbol iigeze bişehen baina: „Pravitelьstvo ilaa. Tiibeş, iime ialta byxen terenei esesiin diildeliiji erid dytedxexe. Aradtai soxildoogo bolxen, zebyyrxegşed ba baildaanda belen baigaa xydelmerişedei toojl oloşoruulxa, byri oopedne, erximeer zebsegzemei, erid zoringoi vozaaguudiiji debzyylxe baina." (Leenin, t. IV, n. 117).

Azabaidal bolbol V. I. Leenin nei anaaliziiji xysed batalaa 1902 onoi maartiin 8-9-de Batuumi goorodto nyxer Staalinai xytelberi doro bolhon demonstraaca, 1902 onoi nojaabrьda Rostoovto bolhon tuilai jixe miiting, 1903 ondo Rosiiin urda talada bolhon bygedeniitiin zabastoovka bolbol xydelmerişen angi xadaa samoderzaavitai şiid xexii baildaanda beledxez baihanai tuxai xelee. Proletariaadai zergede vozaaguud, proletaarska temeseliiji tolgoilzo şadaxa, opportuniistnuudiiji butasoxizo, xydelmerişen angiiji bolxoo baigaa byrzyaazna-demokratiiçeske revolyyciin voozdiiin roolьdo beledxene, xydelmerişen angiiin intereesnyydei tylee samoderzaaviiji ilaxa ilalta organizovaalza şadaxa bojevoi tyryy otriaad urguulan bexizyylee.

Ilaxiin tulada, maassiiji zebsegte vosstaanida beledxexe şuxala baigaa. Leenin xadaa byri „Iiskriin" yjede, „Jy xexeb" geze eeriingee gaixamşag kniige soo iigeze bişee hen: „Mynee yjede bidener xadaa tereenei tuxai hanaxa ba tereende beledxexe johotoibdi, teed tereniiji bultadaa zybşeexe beze daa" (Leenin, t. IV, n. 497).

Carizmiiji yzegdee duuldaagyi vojeenne diildelnyydie asarhan, orod-japoonsko dainai delbeen byrjexede, Poort-Artuurai abtaad baixada, Leenin xadaa revoliyyciin dytelhenei tuxai sexe xelehen baina: „Orod arad bolbol samoderzaavi iin diildelhee olzotohon baina. Poort-Artuurai kapituliaaca bolbol carizmiin kapituliaaciin exin baigaa. Dain bolbol dyyrxe byri ydii baigaa. Tiin, terenii y gelzelyylxe teeşe alxam byxen xadaa orod aradai dunda zaxa xizaargyi jixe zebyyrxel ba duraguitaigiiji yrgedxene, şine aguu jixe dainai, samoderzaavida esergyy aradai dainai, sylee erxiin tylee proletariaadai dainai momentiiji dytelyylne." (Leenin, t. VII n. 49).

Ene aguu jixe dainai oroido proletariaad bolbol zagsaxa johotoi. Terenei xytelberi doro revoliyyce bolbol ton jixe dalaisatai, ton jixe rezylьtaaduudtai bolzo şadaxa baigaa. Xydelmerişene xydeleenei ulam saaşadxi deeşelel bolbol ene dainai dytelhenei tuxai xelehen baina.

1904 onoi dekaabrьda bolьşeviigyydei Bakiinska komiteedei xytelberi doro bakiinske xydelmerişenei suuta maassova staaçka yngergegdehen baina. Xydelmerişenei haltaar dyyrhen bainaar organizovaalgdahan ene staaçka bolbol, oron sooxi revoliyycioonno xydeleende ugaa jixe vlijaani xehen baina. „Bakiinska staaçka bolbol byxii Rossii soo bolhon suuta janvaarьska fevraalьska vestypleenyydei signaal bolhon baina." (Staalin)

Caarska pravitelьstvo bolbol xydelmerişen maassiin anxaraliiji, revoliyycioonno temeselhee zaisuulxiin tula da byxii xemzee abdag baigaa. Oxraanka bolbol provokaatornuudaar damzuulan, xydelmerişenei dunda eehediingee organizaacanuudiiji baiguuldag hen. Moskvada zybaatovşçna iigeze bii boloo hen, Peterbyyrgde provokaator poop Gapoon gegşeei baiguulagdahen „orodoi fabriçno-zavoodskoi xydelmerişenei suglaan" iigeze bii boloo hen.

1905 onoi janvaariiin 3-da ton jixe Pytiilovske zavood deere, Peterbyyrgiin byxii fabrig ba zavooduudai xydelmerişeneer demzegdehen, staaçka exilxede, tere zabastoovkiin bygedeniitiin xaraakteitai bolxodonь tus xydeleen bolbol hyreetei jixeer urgaxadanь caarska oxraanka xadaa poop Gapooniiji xereglexiiji şiidxee hen. Tere poop xadaa, nelieed şeg xubinь caarь bolbol bidenere tuhalxa geze iigeze baigaa xydelmerişeniiji, Zilmni dvoreec teeşe oşozo eehed ingee xeregsel tuxai petiice (zuilta) ygegtii geze idxaza exilbe. Gapoon xadaa caarь bolbol aradai urda garza, terenei guiltiiji sonosozo, xangaxa baina geze, naiduulaa hen. Gapoonoor gyisedxegdeze baigaa caarska oxraankiin piaan jamar zorilgotoi baihan jym gexede, xydelmerişeniiji zaabol buudaza, xydelmerişenei xydeleeniij şuhanda unagaaxa. Gebeş, Gapoon ba caarska pravitelьstvo bolbol endyyree.

Petiice xadaa maassiin dunda zyblen xelsegdexe yjede, terenei xaraakteriinь xubilaza, xydelmerişen bolbol bolьşeviig organizaacanuudai zyghee maassada vlijaaxa jab ulai ulam urgaza baihanai tuxai gereşelhen, tiime xeden erilteny ydiiji, tere petiisede nemeehen baina. Petiicede xede xeden politiiçeske eriltenyyd, 8 çaasai xydelmeriin yder baiguulalga, yçreditelьne suglaaniiji zarlalga ba tariaaşadta gazariiji ygelge g. m. oruulagdahan baigaa. Bolьşeviigyyd bolbol Zimni dvoreec teeşe oşoxodo taaramzagyi baihanai tuxai, xydelmerişen maassiiji etigyylxiiji eldeebeer oroldoo, tere oşolgiin rezylьtaaduudiiji uridşalan xelezh ygee. Arad xadaa eehediingee eriltenyydiiji xanguulxa jabadaliiji petiiceer bişe, xariin zebsegte temeseleer tuilaxa baina geze, bolьşeviigyyd tailbarilan xelee hen.

Tiibeş, Gapooniiji tilxede daisan geze hanaagyi xydelmerişen bolbol terenei xoinohoo etigelteigeer jabaa hen. Tiin janvaariiin 9-nei (şine stiilheer janvaariiin 22-oi yderei) voskreseenide, Gapoonoi provokaatorska pianai johoor, xydemerişen bolbol, ygleegyyr erte, faabrig ba zavooduudaiga dergede suglaza, xoruugvinuud ba ikoonuudiiji, caariin portreediiji barьza, Zimni dvoreec teeşe şigeen jababa. Gazar byride, zastaav ba xyrgen yu şadar, caarska seregyyd bolbol stoliiciin ceentrte oşoxo xargiiji xaaza Peterbyyrgiin proletaarinariiji xadaar ugtahan baina. Pytiilovcyydei jabahan Naarvska vorotaanuudai şadar, Şlisselьbyyrgske traaktiin zavood ba taavriguudai xydelmerişenei jabaza yngerhen Neevske zastaavai şadar, Troicke xyyrge, Vasiilьjevske arainuud ba bişe bişe gazarnuudta, şuhata raspraava bolhon baina. Ede raspraavanuudai bolzo baihan boloş, xeden zuu ba miangan xydelmerişen bolbol ceentrte oşozo, Dvorcovoi plooşçadь deere nebteren oroo. Tende daxin şuhata raspraava bolbo.

Caarьta etigehen etigel buudagdaa. Gapoonoi organizovaalhan, ene demonstraacada esergyysen vestypaalhan bolьşeviigyyd bolbol ton zybtei baihiijinь xydelmerişen bolbol oilgohon baina. Bolьşeviigyydei avtoriteed xadaa xydelmerişen maassiin dunda tyrgeer urgaza exilee hen. Tiin, janvaariiin 9-de, guilta ba petiicehee zebsegte temeselde damzan oroxiiji uriaalhan bolьşeviigyydei loozungiiji, Peterbyyrgiin xeden miangan xydelmerişen oilgozo abhan baina.

Tiin, janvaariiin 9-nei ydeşe, proletaariaad ba caarska seregyydei xoorondo zebsedte baildaan bolzo exilee hen. Vasiilьjevske aral deere maassa bolbol buu zebsegyydei magaziingyydie buu zebsegyydiiji bariikaaduudiiji baiguulza exilee. Neevskede baha le tereşelen

(Tygesxelelenь xojordoxi niuurta)

ZURAG DEERE: Xydooznig V. Koreeckiiin zurahan ba „Iskyystvo" izdaatelьstvaar gargagdahan şine plakaad.
TASS-iin fotoxrooniko

M. I. Kaliininai neremzete №8 zavoodiiji ba zavoodoi xydelmerilegşediiji şagnalga

Xydelmerişen Tariiaşanai Ulaan Aarmiiji zebsegzyylxe xeregte zasagaingaa urda tusagaar gabijaa gargahanai, zebsegzyylelgede şine zişeenyydiiji şudalhanai ba bai guulhanai tylee SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaazaar, M. I Kaliininai neremzete №8 zavood Leeninei oordenoor şagnagdaba.

Oordenuudaar ba medaalьnuudaar zavoodoi xeden xydelmerilegşed şagnagdaa: Leeninei oordenoor 4 xyn şagnagdaa: Goremiikin Peetr Nikolaajeviç—NKOP gurbadaxi glaavna ypravleeniin naçaalьnig—№8 zavoodoi ceexiin naçaalьnig baihan, urdanь „Xyndiin Temdegei" oordenoor şagnagdahan, Nosoovski Nayyin Emmanyiloviç—zavoodoi direektor, Kaneevski Boriis Ivaanoviç—glaavna inzeneer, urdanь „Ulaan Odonoi" oordenoor şagnagdahan, Logiinov Mixaiil Nikolaajeviç—glaavna konstryyktor, urdanь „Ulaan Odonoi" oordenoor şagnagdahan.

„Ulaan Odonoi" oordenoor 9 xyn şagnagdaa. Edeenei dunda: Golьdbeerg Ilьjaa Xaimoviç №1 ceexiin naçaalьnig, Kyrganov Aleksaandr Vasiilьjeviç—partkoomoi sekretaarь (inzeneer) ba busad,

„Azalai Ulaan Tugai" oordenoor 12 xyn şagnagdaba. Tedeenei dunda Mosoloov Sergei Ivaanoviç—tookarь-nareezçig, Nekraasova Aanna Vasiilьjevna—nalaadçica ba busad.

„Xyndiin Temdegei" oordenoor 9 xyn şagnagdaba. Tedenei toodo: Koşkoov Aleksaandr Grigoorьjeviç—sleesarь, Kokyiin Fioodor Ivaanoviç—frezeroovşçig ba busad.

„Azalai dooblestiiin tylee" medaalaar 22 xyn şagnagdaa. Tedenei toodo Ovoodov Nikolai Ivaanoviç—inzeneer-konstryyktor, Ponomeriocva Ziinaida Ivaanovna—ceexiin partoorg ba busad.

„Azalai otliçiin tylee" medaalaar 19 xyn şagnagdaba.

Xynzonoi peerepisь respyybiike dotor

Janvaariiin 20-do respyybliikiin Xoriiin, Zagarain, Xiaagtiin, Selengiin, Zediin, Biçyyrei, Kabaanskiin ba Jaruuniin aimaguudhaa abtahan medeegeer, ene yder xynzonoi peerepisь tus aimaguudta hainaar yngergegdee. Sçoodçiguud bygede xydelmeridee garhan baina. Gebeş, Zagarain aimagai negedexi perepisьnoi tahagai sçoodçig, N. Briaanskiin (exin hurguuliiin erxilegşe) bolbol xydelmeridee garangyi aimagai ceentr jamarşji zybşeelgyigeer jabaşahan baina.

Uçaastoguud deegyyr maassova-oilguulamziin xydelmeri yrgelzelheer, aimag byxende agitaatornuudaar suglaa ba beseedenyyd yngergegdehen baina. Perepisьnoi listnyyd bolbol jixenxidee hainaar dyyrgegdee. Gebeş, perepisьnoi listnyydiiji zapolniaagdaa uşarhan byxii alduunuud xydelmeriingee proceess deere zailuulagdahan baina.

Ene yder maassova-oilguulamziin xydelmeriin talaar Ulaan-Yde goorod dotor 702 agitaatornuudaar 879 suglaan ba beseedenyyd yngergegdehen baina. Myn BK(b)P-iin Selengiin aikoom bolbol peerepisiin xydelmeride jixexen anxaralaa tabiza, maassova xydelmeriiiji hainaar jabuulna. Gadana, Kabaanskiin aimag dotor agitaatornuudaar beseede yngergegdexehee gadana, myn radioo beseede yngergegdee. Byxii perepisьnoi tahaguudai erxilegşed tedenei pomooşniguud, instryyktor kontroleornuud bolbol sçoodçiguudai perepisьnoi listnyydiiji jamaraar dyyrgeze baihan tuxai şalgalta jabuulnad,

Xynzonoi Byxesojuuzna peerepisь

Perepisьnoi negedexi tahagta

Manai orondo socialiizmiin ulam bexіжexiin xeregte, ugaa jixe politiiçeske udxaşanartai, Byxesojuuzna peerepisь exilheer gurbadaxi (janvaariin 19-de) yderөө jabaža baina. Ene peerepisьte ažalşad xadaa ton jixe aktiivnostь gargana. 59 noomeroi 1-dexi kvartiriin gerei ezen bolbol ydeşe 9 çaas bagaar sçioodçiguudai jirexiinь telefoonoor uriaalna. Medveedьjev bolbol en endinь anxaraltaigaar duulaža abaad, bloknoodtoo bişeže, uçaastogaiinь sçoodçigto ygene. 10-dexi instryyktorske uçaastogoi instryyktor—kontrolioor nyxer Ivanoovoi zapolniaalhan perepisьnoi liistnyydiiji şalgaža yzөөd, negeş alduu baixagyidenь, „bygedearadai xeregtelime nariaar, xariuusalgataigaar le xandaxa johotoi jym“—geže nyxer Medveedьjev, zapolniaaladahan perepisьnoi liistnyydiiji tuşaalgada suglaragşadta xandan xelene,

—Manai uçaastogta 72 şçioodçiguud bii. Ed ner bolbol byxli PVZ-oi, Deede-Berioozovkiin ažalşadiiji peerepisьte xabaaduulxa johotoi jym—ene xadaa jixel politiiçeske udxaşanartai xereg geeşe, eneeniiji žişeete hainaar yngergexe johotoi ba yngergežeş bainabdi—geed nyxer Medveedьjev yrgelželyylne.

—B dener bolbol peerepisiiji negeş minuutiin xožomdol gyigөөr exileehemdi. Manai tahagai erxim instryyktor—kontrolioornuud Ivaan Frizaantьjeviç Çabaan (II-dexi instryyktorske uçaastog), Veligzaanin (6-dexi instryyktorske uçaastog), Kaarzin (7-doxi instryykrorske uçaastog) ba bişe olon erximyyd bolbol peerepisiiji žişeet hainaar yngergeže baina. Saaşanь,nyxer Medveedьjev bolbol Ivaan Frizaantьjeviçiin uçaastogta oşožo, bodotiijinь xaraxiiji şuxalada toolono.

***

Staalinska taban žilnyydei yjede barigdahan tomo tomo seber haixan gernyydei dunda, 61 noomeroi gerte, negedexi perepisьnoi tahagai tomoşog uçaastoganь bolxo, 2-dexi instryyktorske uçaastog baina. Ende, xori garan nahanai, ynder xybyyn Ivaan Frizaantьjeviç xadaa Byxesojuuzna peerepisiiji erximeer yngergexiin xariuusalgata ujalgiiji bidende daalgaba geže şçioodçiguudai gaa dunda, zapoln aalagdahan perepisnoi liistnyydiiji nari aar şalgan abža huuna.

—Min i xedii nariaar, anxaraltaigaar xarabaşji haam, 7-doxi uçaastogai sçioodçig nyxer Afoonioi zapolniaalhan perepisьnoi liistede negeş alduu bainagyi. Myn tereşelen, yrgavdoom baihan, mynөө tabadaxi uçaastogoi sçioodçig nyxer Grigoori Samsoonoviç Karavaajev bolbol perepisьnoi liistnyydiiji ton nariaar, seberer zapolniaalža, perepisnoi xydelmerinyydte ton hain žişeenyydiiji xaruulža jabana.

Peerepisьte beledxelei xydelmerinyydei ex ixehene ba tereenei jabuulagdahanhaa xoişo xojor daxin garhan xaniingaa gazeedte honin ba xursa statьjaanuudiiji tolilono. Karavaajev bolbol 5 domovladeeninyydei ažalşad iji peerepisьte xabaaduulaa. Ene uçaastogai zaxiu şadamar doloon sçioodçiguudai toodo 4-dexi uçaastogai sçioodçig Ivkoo orolsono.

—Ažalşad bolool namaiji jixel xaluunaar ugtana, peerepisiiji otliiçnoor yngergexiiji xysene—geže Ivkoo medyylne.

1897 onoi peerepisьte orohon, 64 nahatai, Moststroido stoorož baidag, Paavel Kiriillovіçiin, peerepisь tuxai xelexedenь jixe honirxoltoi baigaa.

1897 onoi peerepisьhee arad bolbol tergeldeg, podvaal sooguur xorgododog baigaa...—geže Paavel Kiriilloviç Briyxaanov xelene.

Gadana, ene uçaastoga çioodçiguudai xadaa xynzonoi Byxesojuuzna peerepisiiji žişeete hainaar yngergexiin xeregte өөhed xoorondiin socialiis sorevnovaaniiji batalhan baina. Bairanuudai kommunaalьna tahagai toosoonoi gryyppiin buxgaalter, mynөө 7-doxi uçaastogai sçioodçig nyxer Jevgeeni Ivaanoviç Afoonin bolbol ene sorevnovaanida xabaadaža, peerepisiiji hainaar yngergeže baina. Zapolьniaalhan perepisьnoi listnyydtanь negeş alduu baixagyi ba seber. Peerepisьte beledxelei xydelmerinyydiiji erximeer jabuulhanaimnai rezylьtaad, mynөө xaragdaža baina, arad bolbol peerepisьte jixe iniciatiivnaar, aktiivnaar xandana—geže komsomoolec—sçioodçig, nyxer Afoonin xelene.

Afooninoi uçaastogai, 64-dexi noomeroi, 3-daxi etaažiin 32 koomnatiin ezen nyxer Angaapov bolbol „1939 onoi janvaariin 19-nei ydeşiin 10 çaasta gertee baixab“ gehen sonosxoliiji yydendөө ylgөөd, xydelmeridөө oşohon baiba. Ažalşad bolbol ene meteer jixe tuhalamžanuudiiji xyrgene, xynzonoi Byxesojuuzna peerepisь exilhennee xoişo negeş berxeşeelnyydtei dan aldaagyib—geže Jevgeeni Ivaanoviç xelene.

D. LUBSAANOV.

Otliiçnoor xydelmerilened

(Telefoonoor abtaba)

Zagarai. Nyx. Aliipov xadaa Staaro-Briaanь geže seloo deerexi instryyktorsko uçaastogto sçoodçigoor xydelmerildeg baina. Nyx. Aliipov bolbol ene aguu jixe aradai xeregiiji otliiçnoor yngergexiin tula, ton energiiçneer xydelmerilne.

Žişeelxede, Byxesojuuzna peerepisiin tyryyşiin xojor ydereі torşo soo 31 ailnuudiiji bişeže dyyrgee. Tiigeed, nyx. Aliipovoi xydelmeridenь negeşji dutuu zyil bolgaagyi. Perepisьnoi liistnyydeinь grafaa byxen negeşji alduugyi, niagta seberxen ba ton zybөөr dyyrgegdehen baina. Eneentejee xažata, nyx. Aliipov bolbol ailnuudta jabaxadaa, gerei ezed, byliin çleengyydtei xөөreldedeg. Tedenь, nyx. Aliipoviiji xyndelen ugtadag baina.

Myn ene instryyktorsko uçaastogai instryyktor—kontrolioor nyx. Mirsaanov xadaa ene ujalgata xydelmerіөө bahal žişeete hainaar jabuulna. Sçoodçiguudtaa operatiivna tuhalamža ygene. Sag sagta instryktaaž ygedeg baina.

Skyraatov.

Instryyktor-kontrolioroi xytelberiөөr

Gurbadugaar perepisьnoi tahag xadaa 8 instryyktorske uçaastogtai jym. Tereenei xojordugaar instryyktorske uçaastogtanь, instryyktor—kontrolioor nyx. Gaisioonog xydelmeriildeg baina. Ene uçaastogta 6 sçoodçiguud bii. Edener xadaa socialiis oronoigoo xynzonoi Byxesojuuzna peerepisiiji xyndeteigөөr ugtaža, janvaariin 17-hoo xydelmeridөө exilže oroo len. Sçoodçiguudiinь xadaa ton disciplinetei, xydelmeridөө xariuusalgataigaar xandana.

Tedenei dunda erximyydei erxim, ton iniciatiivtai sçoodçiguud bii baina. Žişeelxede, nyxed, Žygolioova, Şkyroovskaja, Dembeeilov ba Badmaajev gegşed ton anxaraltaigaar xydelmeridөө xandana. Edener bolbol xynzonoi peerepisiiji ton hainaar jabuulxiin tylөө susarşagyi oroldonod. Peerepisiin exilhen yder—janvaariin 17-do, zarim sçoodçiguudai xydelmeridenь berxeşeeltei jyymenyyd toxiooldohon baigaa. Teeşji, nyx. Gaisioonogoi operatiivna xytel eriin aşa tuhaar, erenь, darii usadxagdahan baina. Nyx. Gaisioonog bolbol sçoodçiguudtaa tuhaladag ba tedenei xydelmeriiji sag yrgelže şalgadag baina.

—Bidener bolhol peerepisiiji ton hainaar yngergexiiji xysenebdi. Peerepisьte xorololgo xexe zorigotoi, aradai dasadxal xairagamgyi temeseže, bolьşeviig heremzee byri jexeer baxiorxoor xursadxanabdi—geže nyx. Gaisioonog xөөrene.

D. Dambaajev.

Serьjoozno bişeer xandaba

(Telefoonoor abtaba)

Zagarai. Ene aimagai xojorlugaar perepisьnoi tahagai, Xandagatain seloodoxi sçoodçig nyx. Jeleseejev xadaa өөriingөө xydelmeride serьjoozno bişeer xandaba. Žişeelxede, tereenei zapolniaalhan 10 peerepisьnoi liistdenь 5 alduu baihan baina. Gadana, kolxoozniig—modo otologşiiji, modo zөөgşe geže ton buruu bişehen baixa jym.

Tereşelen, negedegeer perepisьnoi tahagai sçoodçig nyx. Gredeniyyg bolbol yrgelžedөө baihan grazdaniiniiji, hajiin ujeer kyyrsede oşoxonь geed, sag zuuriin tuurižaltai geže buruu bişehen baina.

Sky-tov.

Pozoorno geegdelde eses tabixa

Xori. Xandagaitiin modobeledxelei mexanižiirovanno uçaastog (naçaalьnigiinь Moroozov) bolbol 1938 ba 1939 onuudai modobeledxelei plaanai dyyrgeltiiji pozoornoor geegdyylžebaina. Tus uçaastog xamtadaa 95 miangan k. m. modo otolxo ba şirexe plaantai, eneendee 2 avtomaşiina, 32 moridiiji ba 22 xydelmerişediiji jabuulxa johotoi baigaa.

Teed, mynөө tus uçaastog xadaa oroidoo 10 miangan k. m. modo şirenxei gy, ali plaanai 1,5 proceent dyyrgehen baina. Ene geegdel jyyn deerehe boloob gexede, tus uçaastogai naçaalьnig nyxer Moroozov gegşe modobeledxelei xydelmeride jabaxa johotoi byxysejee sag bolzortonь elsyyže şadaagyi, žişee ь mynөө modobeledxelei xydelmeride oroidoo 6 avtomaşiinanuud jabuulagdaža, morid ba xydelmeridenь xabaaduulagdaža şidagdaagyi deerehee bolhon baina.

Myn ene uçaastogta modobeledxexe johotoi Kyylьske selьsoveedei „Gigaant“ ba „Plami“ kolxoozuud xadaa yngeregşe žilde modobeledxelei plaaniiji araixan geže 50 proceent dyyrgehen baigaa. Teede xadaa yngeregşe žilei pozoorno praaktikiiji mynөө de yrgelželže baina. Jyyb gexede mynөө žilde modobeledxelde jabuulxa johotoi xydelmerişedөө ba moridoo dyyrgejabuulaagyi baina. Tus kolxozoi xytelberilegşed xadaa „ ... riaanaigaa soxilgiiji ba naturaplaat tuşaalgiiji dyyrgeegşdee modobeledxelei xydelmerihanaxaar bişebdi“ geže xeledeg baina.

Tiin ene pozoorno geegdel eses tabiža, modobeledxelei plaaniiji sag bolzor sooni dyyrgexe şuxala baina.

E. Dorži...

Xariuusalgagyi sçoodçi...

Byxesojuuzna peerepisi... xytelberilelsexe ujalga xa... ton xyndete xereg myn. Xe... iime baibaşji haanь, Zakaamin aimagai xojordugaar pe... noi tahagai Buriaad-Cakir... monoi sçoodçig nyx. Ced... bolbol ene xydelmeride x... salga tagataigaa xandan... şeelxede, Byxesojuuzna pe... pisiin exilhen yder—janvaari... 17-do, xydelmeridөө 1 çaas 15 minuuta geegdeže jirehen baina.

Ene gyn uuxatai politiiçeske xeregte xaişa xereg xandalga manai oronoi ažalşad xa... erid buruuşaana.

C. Do...

ZURAG DEERE: V. I Leenin tariaaşadai depytaaduudai I Byxerossiisko sjeezd deere. 1907 onoi mai.

(TASS-iin fotoxrooniko)

Yrgelželel

barrikaaduud bii bolşobo. „Xydelmerişen angi,—geže Leenin bişee hen,—grazdaanska dainai aguu jixe yroogiiji abaa; proletariaadai revoliycioonno xymyyželge bolbol byreg boroxon, bydniiçne, balar ažabaidalhaan, hara ba žilnyyd soogji alxalža şadaxagyi baihanaa, yder soo ugaa jixe alxamiiji uragşaa xee“. (*Leenin*, t. VII, n. 79).

Cariizmtai ene politiiçeske baildaan jabuulxadaa proletariaadai gansaxanş tyryy çaastinь urgaa bişe, myn baha xydelmerişen angi byxiidөө urgahan baina. Samoderžaaviiji darii unagaalga bolbol yrgen maassiin loozung bolhon baina. Өөriingөө xoinohoo tariaaşan yrgen maassiiji daxuulan yrgehen xydelmerişen angi bolbol zebseggyigөөr ilaža şadaxagyi baihan tuladanь, aradiiji zebseg exe tuxai asuudal bolbol aktuaalьna, eel eete zorilgo bolhon baina. Bolьşeviigyydei paarti bolbol eneeniiji labtai hain mededeg baigaa.

Paarti xadaa tiixede Leeninei ygeer xeledeg hen: „Xydelmerişeniiji ba byxii graaždanuudiiji jyrenxiidenь darii zebsegleige, praviitelьstvenne xuuli zasag ba yçrezdeeninyydiiji likvidacalxiin tulada revoliycioonno xysenyydiiji beledxeige ba organizaacalga—egeel ene xadaa byxii ba alibaa revoliycioneernyydei, niite soxilto xexiin tulada xamtarxa johotoi ba xamtarža şadaxa praktiiçeske yndehe huuri bolno. Proletariaad bolbol sag yrgelžete өөriingөө samostojaatelьna zamaar jabaxa johotoi, sociaal-demokratiiçeska paartitai barisaagaa hulаruulxagyi, byxii xyn tyrelxiteniiji alibaa eksplyataacahaa syleөlxe talaar өөhediingөө aguu jixe esesiin zorilgiiji martalgyi hanaža jabaxa johotoi. Sociaal-demokratiiçeska proletaarska paartiin tus samostojaatelьnostь bolbol ene revoliyyciin yjede niite revoliycioonno naatiskiin şuxala baihan tuxai martaxiiji xediideş baalaxagyi. Bidener sociaal-demokraaduud bolbol proletariaadai angiiin samostojaatelьnostiiji xamagaalan, byržyaazna demokratiin revoliycioneernyydhee tuhaar jabaxa johotoi ba jabaža şadaxa bainabdi. Gebeş, vosstaaninuudai yjede, cariizmda sexe soxiso xexedee, seregyydte otpoor ygexedөө, byxii orod aradai zutar daisanai bostiiliin dobtolgo xexedee gar garhaa barisaldan jabaxa johotoibdi (*Leenin, t. VII, n. 81*).

Peterbyyrgdexi janvaarska ydernyyd bolbol byri yrgen byri soznaatelьna, byri beledxeltei xydelөөnei anxa tyryyşiin stypeenь zailaşagyi ba darii bolxo johotoi, janvaariiin 9-nei sobiiti bolbol Rossiido revoliyyciin exin bolxo baina geže V. I. Leeninde medeetei baigaa.

Byxii oron soo ebxeren dolgilohon ba caarska samoderžaaviiji xaraxa niydiijinь neeže, aradai yrgen maassiiji heriyylhen, proteestnyydei tuilai jixe staaçeçna dolgilolgo bolbol, janvaariiin 9-nei yderei sobiitinuud te V. I. Leenineer ygtehen anaaliznuudai ton gynzegii ba zybtei baihiijinь xaruulba.

„Caariin şuhata xoroto jabuulgiin tuxai medeesel xaa xaaguur taraba. Byxii xydelmerişen angiiiji byxii oroniiji uur busalalga ba duragutalga byrxөөn abba. Caariin xoroto jabuulgada proteestiin temdeg bolgon bastovaalaža, politiiçeske eriltenyydiiji xydelmerişedei tabiaagyi goorod geže baigaagyi. Mynөө xydelmerişed bolbol „samoderžaavi ygei bolog“ gehen loozungtoigoor yylicede garba. Janvaarьda staaçeçniguudai too ton jixe ciifrede—440 miangada xyrebe. Nege hara soo urdaxi byxe arbanžil soo xihoo ylyy olon xydelmerişed bastovaalaba. Xydelmerişenei xydeleөn bolbol ugaa jixe ynder deere garba.“ (*BK (b) P-iin istooriin xuriaangii kyyrs“ n. 56*).

Zaapadai xydelmerişen bolbol orod xydelmerişenei goolosto, cariizmda esergyy proletaarska zebyyrxeleigee goolosiiji xamtaruulhan baina. Tedener xadaa rossiiiske proletariaadai temeselde bajar xyrgee hen. Briysseelide mianganai tolpaa bolbol „Cariizmiiji doloi“, „aluurşadiiji doloi“ gehen loozunguudtaigaar orod posoolьstviin urduur garna. Veene, Praaga, Krakoov, Milaan ba Riimde olon xynzonuudtai miitingnyyd bolžo yngerbe. Praažska xydelmerişen bolbol gaixamşag manifeest soogoo, өөhediingөө hanal bodoliiji xaruulaa.

Rossiido temesel xadaa byxerossiisko revoliycioonno gal tyimer bolgoo dohon baina. Nyxer Staalin bol ol 1905 onoi maartiin 26-da, Kavkaazska sojuuzna komiteedoor gargagdahan gaixam ag vozzvaani soo, samoderžaaviiai, proletariaadai abuulhan ene geroiiçeske temeel itooguudiiji gargahan baina. Ene vozzvaani soo xelegdehe iinь xadaa: „Proletariaad vosstaaaa. Gurban zuun miangan proletaa nar „xynei erxenyydiiji“ eriee. „Erxe sylөө gә, ali yxәl gy“—vosstaahan pet rbyyrgiinxidei loozung ti me baigaa. Tedenei xoinohoo Moskvaa, Rigaa, Viilьno, Varşaava, Odeessa, Kavkaaz daxasaidan jabaa—tiin Rossii bolbol vosstaannuudai areena bolhon baina“. (L. Beriija, „Zakavkaazidaxi bolьşeviig organizaacanuudai istooriin tuxai asuudald.“, n. 5). Ene faaktnuudhaa nyxer Staalin iime viivodyydiiji xee: „Revoliyyciiji xytelegşe x daa proletariaad bolno „proletariaad bolbol revoliyycede zydxen zorino“, „proletariaadta bata bexi, ynen sexe udaridagşa paarti xeregtei“, „Vosstaani organizovaalxa—manai paartiin ariuun ujaga“.

Xatuužahan ba baildaanuudta urgahan Leenin ba Staalinaar tolgoilogdohon bolьşeviigyydei paarti bolbol cariizmiiji şiyrmlexe ştyyrmede, kapitaliizmiiji yibutasoxilgodo proletariaadiiji xytelberilen jabaa: Bolьşeviigyydei paarti bolbol Rossiiji, aradnudai tyrme baihaniinь, delxei deere egeel demokratiiçeske konstituuciin yndehe huuri dee e ažahuuža bihan, nahan socialiizmiin halbarža ba gaa oron bolgobo.

Xydelmerişen angiin aguu jixe staxaanovska xydeleөnei ydernyydte nyxer Staalin bolbol өөriingөө yge soo manai aguu jix tuilaltanuudiiji, 1905 ondo, xydelmerişen angiin jabuulhan temeselee, janvaariin 9-nei sobiitinyydeer exilhen temesel ba Xydelmerişen Depytaaduudai Soveedyydiiji baiguulagş temeseleer xolbolduulan xelehen baina. „1905 ondo leningraadska ba moskoovsko xydelmeriş deerexi yylegdehen xydelmerişen Depytaaduudai Soveedyydei tylөө xydeleөn bolbol—geže nyxer Staalin xelee hen—hyyldee oşoxodoo kapitaliizmiiji yibutasoxilgodo, delexein zurgaanai nege xubi deere socialiizmiin ilaltada asaraa“.

B. ZAAKS

Şeevçenkiin yde... nyydte beledx...

Kareelida Ukraiiniin ara... aguu jixe poeed T.G. Şeevçenkiin tyreheer 125 žilde beledxel xeže exilee.

Kareeliiin gyrenei izdaatelьstvo bolbol T.G. Şeevçenkiin ... legyydei sboornig aldarta o... пь daşaramduulan gargaxa...

Hurguulinuud xoorondiin sorevnovaa...

Buriaad-Mongol ba Irkyydske xojoroi kommuniis xydөө ažaxiin hurguulinuud bolbol yngerhen žilde huralsalai talaar socialiis sorevnovaani batalahan baigaa. Teed Irkyytske kommuniis xydөө ažaxiin hurguuli bolbol yngerhen žilde sorevnovaanida ilahanaigaa tylөө xoorondiingoo damžuulgiin Ulaan Tugiiji abhan baigaa. Mynөө Buriaad-Mongol kommuniis xydөө ažaxiin hurguuli bo... ene žilei huralsalai exinde ... pevaajemostiin talaar 7% ge... genь baihanaa, ene onoi j... vaariin 1-de 0,9 proc bol... baina. Myn „hain“ ba „otliiç...“ segneltenь deeşelhen ba... Teed ene sorevnovaaniiji ... galsaxiin tula, Buriaad-Mon... kommuniis xydөө ažaxiin h... guuliiinxid Irkyydske o...

Redaaktoriiji orologşo G. DAŞAŞEREENOV.

KINOOTEATORNUUDTA

„Progreess“	„Erdem“
Leenin oktiaarьda	Leenin tuxai gurban duu...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Профсоюзная 19. Телефоны редакции: редактора 1—44, отв. секретаря. 1—28, с. х. отдел 7—11, промотдел. 1—07.

NKMP-iin tipograafi Glavliit № 18